

НАУЧНО СТАНОВИЩЕ

АКТУАЛИЗИРАНА ОЦЕНКА НА РИСКА И ИНФОРМАЦИЯ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО АФРИКАНСКАТА ЧУМА ПО СВИНЕТЕ (ASF) В ЮГОИЗТОЧНА АЗИЯ

(към 31.10.2019 г.)

проф. Георги Георгиев, д.в.м.н.

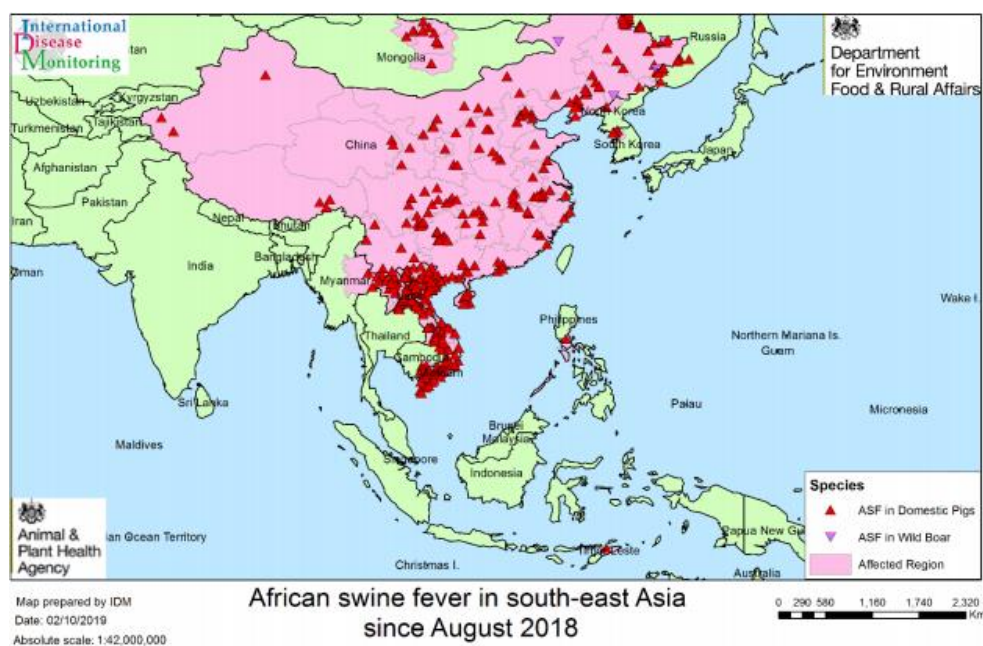
След последният доклад на Департамента по околна среда, храни и селски въпроси на Обединеното Кралство (DEFRA) от 12 септември 2019 г., **Южна Корея** докладва за първите си огнища на африканска чума по свинете (АЧС или ASF) при домашни свине в северната част от страната в близост до границата със **Северна Корея**, които също съобщиха за огнища на ASF по-рано през годината. За сега о-в Тайван остава официално свободен от ASF, въпреки, че морето изхвърли труп на умряло прасе, положително за АЧС, с най-вероятен произход **Китай**. През септември 2019 г. във **Филипините** имаше съобщения за малък брой нови епизоотични огнища (7), в **Китай** (1), **Виетнам** (1), **Мианмар** (2) и **Хонконг** (1), и голямо увеличение на броя на епизоотичните огнища (ЕО), съобщени в **Лаос** (84).

Потвърждението на вируса на африканската чума по свинете (ASFV) в Китай, Монголия, Виетнам, Камбоджа, Хонконг, Северна Корея, Лаос, Мианмар, Филипините и Южна Корея демонстрира потенциала за по-нататъшно разпространение на вируса на АЧС и в популациите от дива свиня в Югоизточна Азия, където има наличие и на меки аргазидни кърлежи. Това би могло коренно да промени картината, като попречи на изкореняването на заболяването при условие, че се докаже възможността на тези кърлежи да поемат ролята на ефективни вектори за съхраняване и предаване на вируса в популацията си. Такава е ситуацията в Източна Африка, където вирусът на АЧС се поддържа главно в силватичния („горски“) цикъл, включващ меките кърлежи от *O.*

toubata, други вектори и брадавичестите свине, усложняващи противоепизоотичните мерки и усилията на компетентните власти за справяне със заболяването.

От доклада на DEFRA от 23 септември стана ясно, че в **Източен Тимор** (островна държава в Югоизточна Азия, намираща се в източния край на Индонезийския архипелаг, на северозапад от Австралия и заема източната половина от остров Тимор) са обявени 100 ЕО на АЧС при домашни свине в малки стопанства (ОИЕ, 2019). Това е зона с висока плътност на домашни прасета. Преброяването от 2015 г. предполага, че има повече от 44 000 прасета само в този регион. Има и непотвърдени съобщения за смъртта на домашни свине в Баукау и общини в Ликвица. Обявено е и ЕО в Мианмар в Тахилейк, което е близо до границите на Тайланд и Лаос.

Епидемиологичната ситуация за заболяването АЧС в **Югоизточна Азия** остава тревожна. Продължава появата на нови епидемични взривове, въпреки предприетите контролни мерки от компетентните власти. Това вероятно е в резултат на незаконно придвижване и търговия, както на животни, така и на свинско месо. Заболяването, разпространено в Югоизточна Азия (за разлика от това в Европа) за сега се счита, че не е разпространено сред дивите свине. Огромното разпространение сред домашните свине навежда на вероятно участие на кърлежи и векторен път на предаване сред популацията домашни свине и/или в комбинация от висока плътност на животни, отглеждани в задните дворове, хранене с кухненски отпадъци и присъствието на ASFV в хранителната верига.

Фиг.1. Огнища на АЧС при домашни и диви свине в Азия от август 2018 до 31.10.2019 г. (източник, DEFRA-UK)

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

Австралия е особено загрижена заради наличието на голям брой диви прасета (изчислен на 24 милиона индивида). Ако болестта се появи в рамките на тази популация, тогава много вероятно е разпространението на АЧС на този континент да прилича на това в Европа, където предаването на болестта се осъществява масово чрез популацията на дивата свиня, твърдят някои автори (Quilty, 2019).

След 23 септември 2019 г. до момента няма новопоявили се ЕО на АЧС в Северна Корея, Южна Корея, Камбоджа, Монголия или Филипините, въпреки че е много вероятно все още вирусът на АЧС да циркулира в тези области. Тайван остава официално свободен от АЧС. Китай, обаче обяви едно ЕО на АЧС на 27.10.2019 г. в провинция Юнан, Централен Китай. Потвърдението на вируса на африканската чума по свинете (ASFV) в Китай, Монголия, Виетнам, Камбоджа, Хонконг, Северна Корея, Южна Корея, Лаос, Мианмар, Филипини и сега в Източен Тимор, демонстрира потенциала за по-нататъшно разпространение и в популации от домашни и диви свине в Югоизточна Азия, където присъствието на меки кърлежи от род *Argasidae*, също могат да усложнят эпизоотичния процес, ако се установи, че могат да предават ASFV ефективно.

Епидемиологичната ситуация на АЧС в Югоизточна Азия засега остава тревожна, като нови епидемични взривове продължават да се появяват, въпреки провежданите противоепизоотични мероприятия. Това най-вероятно се дължи на незаконно придвижване, както на животни, така и на търговия със свинско месо. Съществуват продължаващи опасения относно продуктите от свинско месо с произход от страни извън ЕС, които влизат в страните на ЕС с пътническия багаж и след това се изхвърлят в райони, където дива свиня или домашни свине биха могли да имат достъп до тях. С редовните директни полети до редица страни на ЕС от Китай и Източна Азия, съществува риск от навлизане на ASFV чрез продукти от животински произход от Азия. За предотвратяване на тази възможност е засилен граничният контрол на международните летища. Провеждат се рекламни кампании, които да информират обществеността и имат за цел да обезкуражат хората от желание за пренасяне на хранителни продукти от свинско месо, включително насочени съобщения до ключови заинтересовани страни, като превозвачи, ловци, свиневъди и ветеринарни лекари.

Рискът от въвеждане на АЧС във Великобритания беше повишен до **среден** през август 2018 г. в резултат на големия брой огнища на АЧС, докладвани в Източна Европа, и последващи откриване на ASFV при дива свиня в Белгия през септември 2018 г. Въпреки разпространението на АЧС в Китай, Монголия, Виетнам, Камбоджа,

Хонконг, Северна Корея, Южна Корея, Лаос, Мианмар, Филипините, а сега и Източен Тимор, настоящият риск от въвеждането на ASF в ЕС все още се оценява за **среден**, въпреки че ситуацията периодично следва да се преразглежда и актуализира.

Заключение

Рискът от въвеждане на АЧС в свободните от това заболяване страни на ЕС беше повишен до **среден** още през август 2018 г. в резултат на големия брой епизоотични огнища на АЧС, регистрирани в Източна Европа и последващото откриване на АЧС при диви свине в Белгия, през септември 2018 г. Въпреки разпространението на АЧС в Китай, Монголия, Виетнам, Камбоджа, Хонконг, Северна Корея, Южна Корея, Лаос, Мианмар, Филипините, а сега и Източен Тимор през 2019 г., ***в настоящият момент рискът от въвеждане на АЧС в свободните от това заболяване страни от ЕС, с произход на вирус от Азия, все още се счита за среден, въпреки че ситуацията периодично следва да се преразглежда и актуализира.***

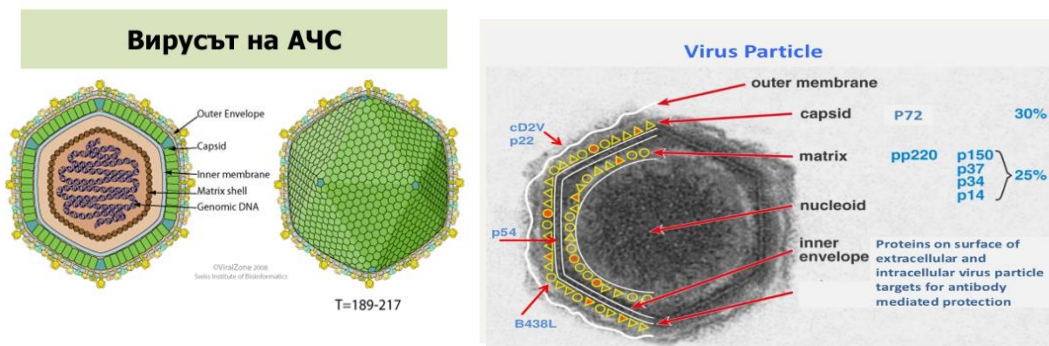
ЦОРХВ подчертава значението и необходимостта от висока информираност на всички заинтересовани лица и институции от сектора свиневъдство, и на обществеността, за да се гарантира спазване закона, че **свинете не се хранят с кетъринг отпадъци, кухненски отпадъци или свинско месо.**

Всички животновъди трябва да знаят, че посетителите на техните помещения не трябва да са имали скорошни контакти със свине и/или помещения за отглеждане на свине от засегнатите от болестта АЧС райони. Всеки, който се връща, от която и да е засегната от АЧС зона или страна по света, следва да избягва контакт с домашни или диви свине, независимо от това дали се отнася до промишлени, търговски или домашни стопанства, тип заден двор, ловни райони и полета и не е сигурен, че няма замърсено с вируса на АЧС облекло, обувки или оборудване. Трябва всички свиневъди и ветеринарни лекари периодично да се осведомяват за актуалната епизоотичната обстановка с АЧС и си припомнят клиничните признаци на болестта. Фермери, ловци, лесовъди и практикуващите ветеринарни лекари следва незабавно да докладват за всички съмнителни случаи на АЧС на официалните ветеринарни власти.

Новини от последния час

Китайски изследователи са декриптирали триизмерната структура на вируса на АЧС, съобщава сайта Xinhuanet. Това е сериозно постижение и основа за разработване на ефективна и безопасна ваксина срещу смъртоносната болест по свинете, смятат от Китайската академия на науките. Според китайските учени разкриването на фината

структура на вируса е важно за придобиване на представа за механизмите на инфекцията с този вирус, за патогенезата на заболяването, за вирулентността на вируса и неговата имуногенност. Това ще помогне за разработването на така дълго очакваната ваксина срещу вируса на АЧС. Учените са успели да изолират гените от китайския щам на вируса на АЧС и да дешифрират тяхната структура. Вирусът на АЧС се състои от пет слоя: външна мембрана, капсула (капсид), двупластова вътрешна мембрана, ядро на ядрото и накрая самият геном. Такава структура е много рядка и сложна (Фиг. 2). Основните компоненти на вирусния капсид, протеин p72 и на двата структурни протеина P30 (P32) и P54, и на полипротеин pp62, са идентифицирани като отговорни за индуцирането на антителин отговор след естествена инфекция. Освен това, вирусът е съставен от 30 000 изграждащи протеинови частици. Този вирус е огромен. Той има диаметър 260 nm (нанометра) и е 10 пъти по-голям от вируса на хепатит А. Изследователите заявяват, че имат и декриптирани структури (епитопи, рецептори), срещу които се образуват антитела или сенсibiliзирани Т клетки, като части от имунен отговор. Това също е важно за разработването на ваксината. Настоящите разкрития са първа стъпка по дългия път в борбата с АЧС чрез създаването на ефективна, безопасна и имуногенна ваксина.

Фиг. 2. Вирусен модел, показващ сложната структурна организация на вируса на АЧС

Използвана литература:

1. Department for Environment, Food and Rural Affairs Animal and Plant Health Agency Advice Services - International Disease Monitoring. Updated Outbreak Assessment #13. 02 October 2019 Ref: VITT/1200 ASF in South East Asia.
2. Department for Environment, Food and Rural Affairs Animal and Plant Health Agency Advice Services - International Disease Monitoring. Updated Outbreak Assessment #12. 23 September 2019 Ref: VITT/1200 ASF in South East Asia.

3. Department for Environment, Food and Rural Affairs Animal and Plant Health Agency Advice Services - International Disease Monitoring. Updated Outbreak Assessment #11. 12 September 2019 Ref: VITT/1200 ASF in South East Asia.
4. Weekly Disease Information (WAHID) OIE, 27.09.2019 [African swine fever, Timor-Leste, \(Immediate notification\)](#)

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

ИЗГОТВИЛ:

Проф. Георги Георгиев, д.в.м.н.

Директор на Център за оценка на риска по хранителната верига

05.11.2019 г.